

පරපුටුකම හා ආර්ථික අර්බුදය

Parasitism and the economic crisis

2015 ජූනි 02

ඇ මරිකානු වානිජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව 29දා නිකුත්කළ සංඛ්‍යාලේඛන වලට අනුව ඵරට ආර්ථිකය, මේ වසරේ පලමු කාර්තුව තුළ වාර්ෂික අනුපාතයකට අනුව සියයට 0.7න් හැකිලී යමින් තියුනු ලෙස පහත වැටුණි. එහෙත් සැබෑ ආර්ථිකයේ ව්‍යසනකාරී තත්වය හමුවේ වුව ද වාර්තාවෙන් ආවරනය කළ තෙමසක කාලය තුළ ඇමරිකානු කොටස් අගය, වාර්තාගත ඉහළකට නැගුණි. සැබවින්ම සංඛ්‍යා ප්‍රකාශයට පත්වීමට පැය 48කට තරම් පෙරම නැස්ඩැක් දර්ශකය එහි ඉහළම මට්ටම වූ ඒකක 5107 වාර්තා කලේය.

පසුබෑමේ ගැඹුරුම තැන සලකනු කළ 2009 පටන් ඇමරිකාවේ සැබෑ ආර්ථිකය වර්ධනය වී ඇත්තේ සියයට 13න් පමණක් වුවත්, ඩව්ජෝන්ස්, නැස්ඩැක් හා එස්ඇන්ඩ්පී 500 යන දර්ශක තුන ඉහළම අගයන් වාර්තා කරමින් තුන් ගුණයකටත් වඩා ඉහළ නැගී ඇත.

කොටස් අගය නැගීමත් ආර්ථික පසුබෑමත් නියෝජනය කරන්නේ අහම්බයකට වඩා, එකම ක්‍රියාවලියේ දෙපැත්තයි. ඒවා ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ, 2008 මූල්‍ය අර්බුදයෙන් සත් වසරකට පසුව ලෝක ආර්ථිකය, ව්‍යසනකාරී සමාජ හා ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක ජනනය කරමින්, ගෝලීය මූල්‍ය පැලැන්තියේ අතොරක් නැති කොල්ලකැමට ගොදුරුවී ඇති තරමයි.

මෙම කොල්ලය, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ වියදමින් බිලියනපති කොටස් හිමිකරුවන් හා ව්‍යාපාරික විධායකයින් තමන්ගේ මඩිස්සල තුළට ආර්ථික සම්පත් අඬන්ඩව මාරුකර යැවීමේ ස්වයං ප්‍රකාශනයයි. මේ වසරේ පලමු කාර්තුව තුළ සියයට 2.8ක අනුපාතයකින් පහත වැටුණු ව්‍යාපාරික ආයෝජන පිලිබඳ වෙලඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තාව තුළ මෙය පිලිබිඹු වෙයි.

පහත වැටෙන වැටුප් හා ලෝකයේ මහ බැංකු වෙතින් ගලා ආ ලාභ මුදල් ප්‍රවාහය මධ්‍යයේ, වසර ගනනාවක වාර්තාගත ලාභ ලැබීමේ ප්‍රතිපල වශයෙන් කඳුගසාගත් ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.4ක මුදල් කන්දරාව හා එවන් වෙනත් වත්කම් ඇමරිකානු සංගත අතේ පවතින්නේය යන කාරනය තිබියදී ආයෝජනයේ මෙම පහත වැටීම සිදුව තිබේ.

කම්කරුවන් සේවයේ යෙදවීම හා කම්හල් ඉදිකිරීම වෙනුවට සංගත විසින් මෙම මුදල්, ප්‍රතිලාභ වැඩි කිරීමට, කොටස් යලි මිලට ගැනීමට, විධායකයින්ගේ වැටුප් ඉහළ නැංවීමට හා ඒකාබද්ධයන් හා අත්පත්කර ගැනීම් සඳහා යොදා ගනියි. ඒ සියල්ල වාර්තාගත මට්ටමිනි.

පුලුල්ව පැතිර පැවති වෝල් ඩීචියේ වංචා, සමජේක්ෂනය හා පරපුටුකම හේතුකොටගෙන 1929 ඇතිවූ මූල්‍ය උනුවී යාමෙන් ඉක්බිත්තේ, බිඳ වැටීමට හේතුකාරක වූ දැවැන්ත අපරාධ බොහොමයකට වරදකරුවන් වූ බැංකුකරුවන්ට වෝදනා ඉදිරිපත්කර දඬුවම් කළ අතර, වෝල් ඩීචියේ මහත්කම හා බලය සීමා කළ, වානිජ්‍ය හා ආයෝජන බැංකු එකිනෙකින් වෙන් කළ ග්ලැස් ස්ටීගල් වැනි පනත් මගින් නව මූල්‍ය රෙගුලාසි පනවන ලදී. එවක හටගත් දැවැන්ත විප්ලවකාරී අරගලයන්ට පාලක පන්ති ප්‍රතිචාර දැක්වූයේ එලෙස ය.

නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් මැතකදී සඳහන් කළ ආකාරයට, “මහා අවපාතයෙන් ඉක්බිතිව ජාතියේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය බෙහෙවින් හැකිලී ගියේය. ඉන් පසුව එලඹී දශක හතරේ වැඩි හරියක් තුළ එය නිහතමානී තත්වයක පැවතුණි. ඒ අවධියේ ආර්ථිකය සශ්‍රීකව පැවතුණි. මෑත දශකයට වඩා ආදායම් අසමානත්වය අවම වූ අතර ප්‍රධාන මූල්‍ය අර්බුද වලින් තොරව පැවතියේය.”

අනෙක් අතට 2008 මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසුව ගතවූ කාලයේ, ගෝලීය මූල්‍ය අංශයේ දැවැන්ත විශාලත්වයත්, එහි පැතිර පැවති සාපරාධීන්වයත්, ඇතුළු බිඳවැටීමට හේතුවූ මූලික කාරණා කිසිවකට අවධානය යොමුකර පවා නැත. ඒ වෙනුවට ඔබ්බා පාලනයේ මගපෙන්වීම යටතේ, ආර්ථික, සමාජ හා දේශපාලන ජීවිතය තුළ වෝල් විදියේ අධිකාරවත් තත්වය පැලපදියම් කර ප්‍රසාරනය කර තිබේ.

මූල්‍ය පරපුටු කම කෙතරම් පුළුල් ලෙස වැඩිගොස් තිබේ ද යත්, ප්‍රධාන ප්‍රවාහයේ ආර්ථික ආයතන වලට පවා එහි අන්තරායන් පෙන්වාදීමට බලකෙරී ඇත. දේශපාලන සංස්ථාපිතයේ බලකොටුව වන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල පසුගිය මාසයේ පර්යේෂණ වාර්තාවක් තුළ ප්‍රකාශ කළේ, “ආර්ථික වර්ධනය මූල්‍ය වර්ධනයේ ඉහලම මට්ටම් වලදී දුබලවී ඇත.” එය ආන්ඩුවලින් ඉල්ලා සිටියේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රමාණය කප්පාදු කරන ලෙසයි.

එම අනතුරු ඇඟවීම් නොතකා ලෝකය පුරා ආන්ඩු, මූල්‍ය පරපුටු කමේ වඩාත්ම නින්දිත හා සාපරාධී ක්‍රියාවලීන් පවා සීමා කිරීමට කැමැත්තක් හෝ හැකියාවක් නොපෙන්වයි.

ඇමරිකාවේදී ඔබ්බා අධිකරණ දෙපාර්තමේන්තුව, 2008 බිඳවැටීමට පෙර හා පසුව සිදුකර තිබෙන අපරාධ සඳහා නීතිමය මුක්තිය ප්‍රධාන බැංකු වලට ලැබෙන බවට වගබලාගෙන ඇත. ප්‍රෝඩාකාරී අවමුඛ උකස්කර අලෙවිය, මුදල් වංචා හා බදු පැහැරහැරීම මෙන්ම පාදක පොලී අනුපාත හා විදේශ විනිමය අනුපාත වෙනස් කිරීම දක්වා වන එක් සෝලියකට පසුව තවෙකක් වශයෙන් හටගත් වංචාවන් සඳහා එකදු බැංකුකරුවෙකු හෝ විධායකයෙකුට දඬුවම් නොපැනවීම මගින් එය ප්‍රකාශයට පත්ව ඇත.

මේ අතර ඇමරිකානු ෆෙඩරල් මහ බැංකුව මගින් මග පෙන්වන ලෝකයේ මහ බැංකු, ගෝලීය ආර්ථිකයේ සෑම නව දුබලකමක් කෙරෙහිම ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ,

එක්කෝ සිය මුදල් අවිච්ඡිද්‍යා ගැසීම තවත් ප්‍රසාරනය කරමින් හෝ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය “සාමාන්‍ය තත්වයට” පත් කිරීමේ සිය සැලසුම් කපා හරිමිනි.

2008 අර්බුදයට දක්වන ප්‍රතිචාර තුළ අන්තර් සම්බන්ධීක ක්‍රියාවලීන් දෙකක් දැක ගත හැකිය: 1. ඇමරිකානු ධනවාදයේ දිගු කාලීන පරිහානිය, 2. මූල්‍ය පරපුටුකම පාලක පන්තියේ මූලික මෙහෙයුම් රටාව බවට හරවා ගැනීමය. 1930 ගනන්වල මහා අවපාතය මධ්‍යයේ පවා නැගී එමින් සිටි කාර්මික බලවතෙකු ලෙස ඇමරිකාව, දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව සිය ගෝලීය අධිපතිවාදී තැන පිහිටුවා ගැනීමට සමත් විය.

කෙසේ වෙතත් පසුගිය දශක හතර දැකිය හැක්කේ, අනවරත දිරාපත්වීම හා පරිහානියයි. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයේ මෙහෙයුම් වල ඉල්ලීම් හා ඊට මග සැලසීම හමුවේ සමස්ත කර්මාන්තයන්ම අතුගැවී ගොස්ය. පාලක පන්තිය සිය ධනය අත්පත්කර ගන්නා හා පවත්වා ගන්නා ක්‍රියාවලීන්, තත්‍ය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් පෙර නොවූ විරූ පරිදි වෙන්වී ගොස්තිය.

ඔබ්බා පාලනයේ ප්‍රතිපත්ති අවසාන විග්‍රහයේදී, ජාත්‍යන්තර මූල්‍යයේ මධ්‍යස්ථානය වන ඇමරිකාවේ ආර්ථික හා දේශපාලන ජීවිතයේ සියලු අංග මත මූල්‍ය කතිපයාධිකාර අධිපත්‍යයේ ප්‍රකාශනයයි. එම සමාජ ස්ථරය, සිය පරපුටු කටයුතු නගා සිටුවීම පිනිස සිය ආර්ථික හා දේශපාලන ලීවරය පාවිච්චි කරනවා පමනක් නොව, ලෝකය පුරා ආඥාදායකත්වයන් හා යුද්ධය කරා තවත් දුර ගමන් කිරීම පිනිස ද යොදා ගනියි.

ගෝලීය ආර්ථිකය ග්‍රහනය කරගෙන ඇති අර්බුදයට, මෙම කතිපයාධිකාරීන් මඬි ගසාගෙන සිටින ධන සම්පත් අත්පත් කරගෙන සමාජය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හා සමාජවාදී පදනමක ප්‍රතිසංවිධානය කිරීමට පිටින් විසඳුමක් නොපවතියි.

ඇන්ඩ්‍රි ඩෙමෝන්